Mottagare: Försvarsministern

Minister ansvarig för energifrågor

forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

kn.registrator@regeringskansliet.se

Kopia: Magnus Blümer: magnus.blumer@regeringskansliet.se

Hemställan om att uppdra Försvarsmakten att bidra till Sveriges energisäkerhet

Green Power Sweden är en branschförening för företag som arbetar med storskalig vindkraft, storskalig solkraft och energilagring. Våra medlemmar står tillsammans för mer än en fjärdedel av Sveriges elproduktion, och bidrar med lagringseffekt för balansering av elsystemet. Våra medlemsföretag möjliggör elektrifieringen av Sverige

Hemställan

Försvarsmakten behöver aktivt bidra till att utveckla möjligheterna att samverka och samexistera med förnybar elproduktion. Green Power Sweden hemställer därför att regeringen förtydligar uppdraget till Försvarsmakten i kommande regleringsbrev enligt följande:

Ett starkt försvar kräver ett resilient energisystem. Försvarsmakten bör därför inte enbart värna militära intressen i tillståndsprocesser utan även aktivt bidra till att Sverige kan bygga ut den elproduktion som krävs för att minska beroendet av importerad fossil energi, stärka totalförsvaret och säkra den långsiktiga konkurrenskraften för svenska företag. Försvarsmakten behöver delta tidigt i samrådsprocesser och remissvar, bidra till att identifiera lösningar för samexistens, lokalisering och utformning samt utveckla metoder som möjliggör både försvarsverksamhet och utbyggnad av förnybar elproduktion.

Bakgrund

För att nå klimatmålen, stärka konkurrenskraften och minska beroendet av fossil import behöver Sverige bygga ut ny elproduktion för att möjliggöra elektrifiering och konkurrera med fossil import. Behovet av ny elkonsumtion bedöms redan nu bli historiskt högt det kommande decenniet till följd av omställningen av transportsektorn, industrin och ny förbrukning i form av datacenter tillkommer. Samtidigt investerar Sverige miljardbelopp i att stärka totalförsvaret och minska landets strategiska sårbarhet i en mycket orolig omvärld. Det har blivit tydligt efter den ryska invasionen av Ukraina och kriget i Iran att Europas och Sveriges beroende

av fossil import kommit att bli en av de största säkerhetsriskerna. Behovet av lokalt producerad el bör därför vara en nationell prioritet. Solkraft, vindkraft och batterier är inom de närmsta åren de tekniker som snabbast kan byggas ut och i störst skala.

Utbyggnad av vind- och solkraft bidrar även till ett mer decentraliserat energisystem där produktionskapaciteten fördelas mellan många anläggningar, vilket ökar robustheten i kris- och krigssituationer. En resilient energiförsörjning är också en viktig prioritering enligt Natos sju civila förmågekrav.

Det ökade behovet av lokalproducerad el ställer dock högre krav på samverkan mellan Försvarsmakten och energibranschen. Energibranschen, utöver att göra elsystemet mer robust och decentraliserat, vill och kan bidra till krisberedskap och civilt försvar genom investeringar i energilager, reservkraftslösningar, utvecklade tekniska förmågor och kompetens som bidrar till stabilitet vid större störningar eller krig. Försvarsmaktens uppdrag bör därför tydligare framhäva hur denna utveckling kan gynnas och bli verklighet genom ett tydligare fokus på samverkan, i syfte att stärka både det militära försvarets uthållighet och samhällets samlade motståndskraft.

En viktig förutsättning är att tillståndsprocesserna fungerar förutsägbart och effektivt. De senaste åren har mycket få vindparker fått tillstånd, där de främsta anledningarna till avslag varit kommunalt veto och negativa yttranden från Försvarsmakten. Även solparker har fått avslag till följd av Försvarsmaktens yttrande. Detta bidrar till en central begränsning för utbyggnadstakten och stor risk för ett framtida elunderskott[1]. I tillståndsprocessen spelar Försvarsmakten en central roll genom att tidigt svara på remisser, samt söka och bidra till lösningar som möjliggör både ett starkare försvar och mer svensk elproduktion.

För att möjliggöra utbyggnaden av vindkraft, solkraft och batterilager krävs processer som säkerställer att energi- och försvarsintressen kan utvecklas sida vid sida. Därmed behövs ett tydligt uppdrag till Försvarsmakten att bidra till möjliggörandet av mer förnybar energi. Liknande uppdrag har framgått av regleringsbreven till Försvarsmakten 2020 samt 2006.

Motiven för Green Power Swedens förslag

Syftet är att skapa förutsättningar för en god och långsiktigt hållbar samverkan mellan totalförsvarets intressen och förnybar elproduktion, så att Sverige både kan

[1] Energiforsk (2026) Ledtider för energiomställningen. Rapport 2026:1185

stärka sitt försvar och få fram den elproduktion som krävs för elektrifiering, tillväxt och ökad motståndskraft. I detta arbete är Försvarsmaktens medverkan avgörande.

Försvarsmakten bör proaktivt medverka i planeringsprocesser, till exempel utpekande av riksintressen och utveckling av kommunala, regionala och nationella energiplaner, och beskriva vad som är möjligt snarare än vad som inte är möjligt. Detta i sin tur kan bidra till genomförbara beslut genom dialog med projektören i utformningen av en park. Framför allt genom att Försvarsmakten är tydliga med under vilka förutsättningar ett projekt kan genomföras och vilken utformning som kan accepteras, snarare än att Försvarsmakten avslår helheten.

Försvarsmakten bör också utveckla former för samexistens mellan totalförsvarets behov och förnybar elproduktion, inklusive vindkraft, solparker och batterilager i närheten av bland annat militära och civila flygplatser och övningsområden, samt hur risken för störning av radiokommunikation kan minskas och om sådana störningar är reella problem för Försvarsmaktens system.

Relevanta erfarenheter och kontinuerlig dialog med andra länder, särskilt inom Nato-samarbetet, kan bidra till en lärandeprocess som möjliggör större acceptans. Decentraliserad elproduktion och strategiska satsningar på ökad självförsörjning medför högre försvarsförmåga för landet som helhet.

Förnybar elproduktion är en snabb och kostnadseffektiv väg att minska fossilberoendet och därmed förbättra situationen ur ett totalförsvarsperspektiv. Ett tätare samarbete och en ökad förståelse mellan energibranschen och försvaret är en förutsättning för detta. Förslaget gynnar också Försvarsmakten själv, som genom tidig samverkan kan få tillgång till robusta energilösningar för sina egna behov i såväl fred som krig.

Ett tydligare uppdrag ger ökad förutsägbarhet, effektivare tillståndsprocesser och en mer lösningsorienterad samverkan mellan berörda aktörer. Därigenom kan fler projekt genomföras, beroendet av importerade fossila bränslen minska och Sveriges energi- och försörjningstrygghet stärkas, samtidigt som näringslivets konkurrenskraft och den nationella motståndskraften ökar.

Stockholm 2026-11-06

Nils Grunditz
Vd
Green Power Sweden